

MARIJA BRIDA – FILOZOFKINJA SLOBODE

(MARIJA BRIDA – A PHILOSOPHER OF FREEDOM)

IRIS TIĆAC

Naklada Bošković, Split, 2012., str. 196

MARKO VUČETIĆ

Sveučilište u Zadru, Odjel za filozofiju
University of Zadar, Department of Philosophy

Primljeno / Received: 22. V. 2013.

Znanstvena monografija pod naslovom Marija Brida – filozofkinja slobode, autorice prof. dr. sc. Iris Tićac, obaseže 196 stranica teksta s 439 fusnota. Osnovni tekst podijeljen je u četiri poglavlja: *Naznake fenomenološkog realizma u djelu Marije Bride, Brida u dijalogu s misliocima, Shvaćanje slobode i Personalizam Marije Bride*.

Već u prvom poglavlju autorica nas, putem Bridine recepcije Husserlove i Vuk-Pavlovićeve fenomenologije, uvodi u samu metodologiju kompleksnosti razumijevanja filozofijskog teksta kao one stvarnosti koja povezuje misao autora koje se tek mišljenjem čini prezentnim; ono nas, nadalje, uvodi u metodologiju izricanja istine, kao istine slobode. Kako je ova istina bitno dijaloška, I. Tićac Bridinu recepciju Husserlove i Vuk-Pavlovićeve fenomenologije ne promatra s pozicije jednostavne naracije o filozofijskim koncepcijama, nego se odlučila za otvoreni pristup, jer se jedino tako filozofijski relevantno može pristupiti slobodi, odnosno jedino tada se uspostavlja odista identitetan odnos između istine i slobode. Filozofija koja cijeni istinu i slobodu pokazuje se nesposobnom za zatvaranje u jednodimenzionalni hermetizam strogih uzusa akademskih disciplina. Naprotiv, filozofija istine i slobode očituje se kao djelovanje misli u životu, a to je moguće ostvariti onda kada filozofija živi svoju stvarnost – stvarnost stvaralačkog čina. Usmjerenost prema analizi doživljaja i zbiljskog događanja omogućila su da se Bridina filozofija promatra pod vidom realistične fenomenologije, da bi se, potom, u takvoj fenomenologiji pronašli argumentativni oslonci za rekonstruiranje Bridina personalizma. Naime, iako Brida problem slobode, istine, stvaralaštva, sreće i prakse tematizira u dijalogu s Husserlovim, Vuk-Pavlovićevim, Spinozinim, Bergsonovim, Grisogonovim ili, pak, Kamovljevim djelima, ona nipošto ne zastaje na sustavnom prikazu misli navedenih autora, nego u njima pronalazi poticaj da iznese svoja originalna filozofijska promišljanja.

Iznimno je zanimljiva autoričina analiza kontekstualizacije Bridine filozofije slobode u odnosu spram klasične i moderne metafizike. No, kada se u prosudbu slobode krene s pozicije realistične fenomenologije, navedene metafizike slobode susreću se u *toposu* filozofije personaliteta. Personalizam stoga jest filozofija osobe i filozofija slobode, baš kao i filozofija prakse i doživljaja. Ovime osoba, putem življenog stvaralaštva slobode, biva osnažena da u svome djelovanju promovira totalitet doživljavanja.

I. Tićac je izborom tema, analitičkim i sintetičkim metodološkim postupcima, a nadasve besprijekornom argumentacijom u cijelosti ostvarila temeljnu intenciju ove knjige – iznošenje autentične filozofijske misli o slobodi i osobi. No, valja naglasiti da svaka filozofijska monografija, ukoliko počiva na autentičnoj misaonosti, ujedno izriče autentične misli – onoga koji je mislio i onoga koji tu misao misli. Ovu knjigu stoga s pravom možemo držati knjigom kojom se izriču autentične filozofijske misli. Temeljem iznesenog možemo zaključiti da ova znanstvena monografija predstavlja izvorni znanstveni rad kojim se, po prvi puta, na metodološko konzistentan način, sustavno vrednuje filozofijski doprinos Marije Bride. Kako se filozofijska aktualnost ne prosuđuje mjerilom svojevrzne ‘još-ne predanosti zaboravu’, nego zakonitošću trajnog misaonog nadahnuća otvorenosti prema upitnosti, za ovu knjigu nesumnjivo možemo reći da je aktualna u filozofijskom smislu. Ona stoga udovoljava svim zahtjevima *nomosa* znanstvenosti, originalnosti i filozofičnosti te kao takva predstavlja vrijedan doprinos razvoju filozofijske misli. Pozivamo stoga sve zaljubljenike autentične filozofijske misli da pročitaju ovu knjigu i da se susretnu s izvornom filozofijom dviju filozofkinja slobode: M. Bride i I. Tićac.